

den friska morgonstunden, den svala sommaraftron som så förtlust mig¹ tillförene, hade nu förlorat alla sina behageligheter, til och med, wän-
skapen hade flyktat ur mitt hierta. Jag kunde intet trif-
was ihop med andra, än de som wille spela til sig alt hwad
jag ägde. Jag tänkte aldrig på mina föräldrar, och
Vår Herre och Jesu. Åkallade jag ymsom, alt som jag wann eller tap-
pade. I början af mitt spel ägde jag en brillant lycka, jag förlora-
de så godt som aldrig, jag wärt förmåten, Soupeet, equipager och lust-
gårdar, til och med, jag bar en ducat-beurs altid på mig som man knapt
kunde lyfta, men sagt i parentes, om någon fattig eller
den jag gjort fattig wille låna en ducat, så swor jag antingen at jag
ägde ingen halföre eller och at jag nu straxt skulle ut med en stor
Summa som jag wore skyldig. I flera år förde jag denna lefnad,
hwarföre jag ännu rådnar och ångrar en dyrbar tid jag förspelt
eller förspilt, och hwilken jag gärna (om jag kunde) wille återlösa.
Men hur skall jag wåga berätta er mina Herrar! en händelse, för
hwilken jag efter tiugu år, som jag med dygd och heder lagt tilba-
ka, blyges — begripen selska! huru angelägen jag är at Exempel
skall affrätta er, då jag ej förtiger en sak som på et så förnedrande
sätt rör mig self — Spel Lyckan hade omsider öfwergiftit mig och
jag hade förlorat icke allenast hwad jag wunnit, utan äfwen alt hwad
jag kunde låna för femtio procent — emedertid blef jag commen-
derad ifrån Regimentet på wårning, den jag ansförträdde at Under-
Officern allena, och skötte mitt handtwärf — en wacker dag letade
samma Under-officer op mig wid pharao-bordet där jag satt och såf,
(NB. pängarne war alla) wäckte mig, och berättade at han engagerat
20 man som wille ha sin wårning och straxt borde blifwa affskickade.
I hwad belägenhet befant jag mig icke? hela wårnings-summan war
bortspelt, och jag ägde ej en Ducat qwar — jag begärte at få låna
af de närwarande mina Ambetsbröder, jag swor på min åra at be-
tala, jag förskälte dem förlusten af min tjänst, min heder — så-
fångt, odörliga som stenar continuerade de spelet om mina pengar —
Uck mina Herrar! föreställen er min förtwiffan — Min Under-officer
hade då så mycket pengar qwar at jag kunde affårda en Courier til Rege-
mentet, där jag inbillade mig åga en Camrar och wän som hade både
pengar och medömkan — Jag bekände i breswet hela tilgången för
honöm, och bad på det aldrabewetligaste han wille låna mig 100 Louis
d'orer — Hwad swarade han, skulle jag låna til en professions-spelare?
nej af två ting, antingen at förlora 100 Louis d'orer eller wänska-
pen med en som så wanhedrat sig, så behåller jag håldre det första.

Wid igenomläsandet af et swar som humilierade mig så mycket, blef jag aldeles utom mig af wrede eller ångstan, och jag tyser ännu wid åtankan af allt det fastiga jag förestälte mig, på ena sidan mina föräldrars sorg och bekymmer, den wanheder jag gjorde min famille, frucktan at bli casserad, på andra sidan: Perspectiven af den lycka och de grader jag kunnat winna i tjänsten, blott jag haft et sådant upförande som anstått en wärdig militair. Jag hämtade småningom andan, men ack! mina Herrar! Skall jag säga? för at störta mig i et ännu djupare swalg af wanära — Min hela ressource war at röftwa eller stjåla för at frålja mig, och jag hade redan tagit detta förskräckeliga parti, då samma Officer jag hade tillskrifwit, och hwars swar så ångstat mig, steg in igenom dörren. I den första hettan attackerade jag honom med wårjan i hand. Han som ägde köld, parerar den utan swårighet, får mig om listwet och säger „jag tillstår at jag swarat litet hårdt på ditt bref, men det war med skit min wån! at du skulle en gång komma til sansning och märka hela din galenskap. Jag ser dig vara bekymrad, mina pengar, allt hwad jag har, står dig til tjenst, se där fortfor han, i det han kastade sin Ducathourse på bordet, tag det du författ af wårfaingen, och behålt resten om du än widare will spela.

„ Jag — spela — nej aldrig, swarade jag, och omfamnade honom. Mina Herrar! jag har heligt hållit mitt löfte, och jag började samma dag at så hushålla och så spara af mina lagliga inkomster at jag kunde återbetala min ädelmodiga hjälpare — Tiden jag hade ledig ifrån tjänsten, använde jag at göra mig stickelig til andra grader än Subalterns-graden. Jag blef kånd af mina förmån för min skit och min anständigiga lefnad, och jag har endast at tacka denna omständigheten för den hedern jag har i dag at commendera er.

Denna Öfwerstens berättelse (det war på 1600 talet) wårkades så mycket hos de unga Spelhieltarne, at ifrån den dagen, i stället för Banqueurer eller punctörer i Garnizon, fanns endast Officerare i Garnizon, som gjorde tjänsten med noggrannhet, som läste, ritade, och fäcktade: (det war på 1600 talet) Följden blef at deras Konung, ansåg både Öfwersten och hela Regimentet med nåd,

N:o 70. utgifwes den 9 Majj eller nästa Fredag.

Stockholm, Tryckt hos Commissarien P. A. Brodin, 1783.

Dag = Bladet:

Wälsignade Tryck = Friheten.

Tredje och Sidsta Skåcken,

N:o 70.

Stockholm den 9 Maj 1783.

Fortsättning på det som skal refuterat i *Sistem Social* se N:o 53. 65. 69. 84. 99. och 100 af andra Skåcken och N:o 24. 28. 42. 51 och 59 af Sidsta Skåcken.

Sid. 79. **D**ygden då hon är kjänd af Regenter kan skapa dem en glädje som är beständig. De måst raffinerade nöjen förlora småningom sin liflighet, och de slutas gemenligen med affmak och ledsnad. Det måst retande och förbrände plågar i längden, och det aldrastidnaste tycker man genom wanan blir fullt.

Sid. 80 Om de stora, hwilcka Prinsars upfostran blifwit anförtrödd, i stället för at gidra dem högmödig, i stället för at lära dem förackta andra menniskor, bewiste at de borde älska dem, at de äro skyldiga befrämja deras wäl, om i stället för at förhårdas, deras hjärtan bewektes till mänsklighet och ömhet, så skulle Regenterna wara de lyckligaste. Förstörande nöjen, affskywårda begiärelser, kostsamma byggnader, narracktiga Spectacel til och med widsträckta inkräkningar skulle de wäl på minsta sätt jämföras emot den ena lycksaligheten at kunna säga til sig sielf „Denna dagen är intet förlorad för mig, et påbud dicterat af menniskokärlet och ömhet, en rättwis och wälgörande lag hafwa skaffat mig mitt folks wälsignelser, mina provinser äswen de ifrån hufwudstaden långst bort belägna skola tala om mig med förtjusnig — här fins ingen enda af mina undersåtare som jag för fördelat, jag är far för oräkneliga barn och de älska mig alla. Mina grannar kunna ej annat än högackta mig; deras undersåtare skola afwundas de minas sällhet, och deras högsta önskan warer den at få lefwä under mina lagar. Mina afwund samma fiender skola sielfwa wara förbundne at Respektera min mact, den de se wa

„ra grundad på styrkan hos ett troget och enigt folk hvarsintressen
„äro ett och det samma med mina.

Det återstår då ingen ting at önska för en välgjörande och rättwis Furste som förstått at skaffa sig sina undersåtares kärlek och förtroende — wille han wäl önska sig ett gränslöst wälde? fins på jorden ett lyckligare än det som gibr hela nationers sällhet? —

Sid. 81. Hwad för beswår, omsorger, plågor och inbillningar skul-
le icke de Regerande slippa? hwad tårar och hwad bekymmer skalle de icke spara för andra menniskior om de alltid woro rättwisa och billiga? om de aldrig följde den fördömda Machiavel, hvars sattsor ofta utgöra hela deras Statslära.

Sid. 84 Regenter på jorden! wären rättwisa emot den minsta till den första af edra undersåtare! belönen dygden, hedren det nyttiga, och weten at sätta wärde på den samma förtjänsten, — straffen brått i hwad Clas de och finnas, men weten först, hwad ett brått är, öfwerfen med fel Ni! som så ofta felen! förackta stånd och fåfångar, skänd aldrig edra wälgärningar at lastfulla nidningar, at den, om han också wore af den högsta börd, som wanwårdar sitt ämbetesplicket, och gif endast ämbeten til dem som äro kända för ära, dygd, och förtjänster. En Furste som efter lagar och billighet utdelar sin nåd och sitt förtroende til förtient folck och föracktar Guldsmidda lättin-
gar, Han predikar i sitt Rike langt kraftigare moral och förnuft än alla världens Professorer och Präster.

Sid. 90 Moralister, Philosopher! Präster och Statskloka! skrifwen Folianter om egenskaper och skyldigheter, som tilhöra en Furste, bewisen widlöftigt hwad Han bör weta, kända, och gibra i anseende til sig self, sina undersåtare, sina grannar och hela världen. Ni Herrans Tjenare! dundren i edra predikningar med de strängaste sanningar, och Fursten skall hwarcken läsa eller höra eder — men om Han handelsewis också skulle gibra er den äran, så bleswe Han snarare förbittrad än förbättrad. En Furstes hela Cours de morale består i dessa 2:ne ord War rättwis. Wätte någon man med ära och dygd säga honom det.

Sid. 92. Med all den mdda man ger sig at för Fursten dölja hwad han är skyldig sitt folck, med all den okunnighet man håller honom uti i anseende til sina förbindelser med Staten, om något är förunderligt, är det, at det finnes Stora och dygdiga Regenter. De som i deras barndom äro satta til underwisning, tala alltid om undersåtares pligter emot öfwerhet men aldrig twärtom, Dessa låga
Lär-

Äromästare, ständigt på End för sin Disciple understå sig ej af en enda gång ogilla hans falska böjeller, emotsåga hans ogudacktiga wilja och afwända en enda af hans nycker. Hvem är den som wägar motsåga ett barn hwars Gouverneur är Skyldig at kalla det Glädigste Herre, och som en gång kan bli hans Konung, och ändå är ingen ring angelågnare än just i den åldren dana honom til människa och wänja honom wid foglighet, estertäncka och menniskiskärlet. Man röddjer alt det ur wägen som på minsta sätt kan röra hans spåda sinne, han får aldrig tjänna människiors olycker, det är sällan Prinsar weta, at på jordklotet lefwer någon olycklig, deras hjärtan röras aldrig wid sina likars öden = = = eller tro de sig äga likar? — nej, de tro sig wara Gudar i jämsförelse med andra menniskior, sina undersåtare.

—————
*Anecdote ifrån Tärnå trackten *)*

En förnäm Herre som med en slags jalousie observerade af et par unga Gendriekar på extra stat, sökte komma in på rätt stat hos sin Fru, nödgades resa hemifrån på en tid. Knappt war han en half mil ifrån gården, förän han blef plågad af dessa griller — Han trodde då wara bäst, at rent af förbjuda sin hustru ta emot ungherrarnas visiter, och sticlade sin dräng tillbaka i samma ärende, men drängen mera förfaren mera slug än Herren fann at det ej gick ann, Han sade då wid framkomsten „Glädig Herren har sticlade mig *express* tillbaka för at säja Sennes Gläd at Son skall noga ackta sig för bandhunden ner på gälen som kunde bita Senne. Ärendet uträttat, refer han tillbaka, träffar Herrn, och berättar at han gjort efter befallning.

Fruen började straxt grubbla hwad det där skulle wara för en befallning — Min man är småttokug tror jag, sade hon, skulle wäl jag som är Fru i huset ej få klappa en hund som jag får lika så wäl om som min man, nå — efter han talar i den ton, skall han få se huru mycket jag acktar honom. Straxt befäller hon at man skall lösa Dejon, (Hundens namn) at han skall komma opp i hennes sängkammare, hon ger honom mat, klappar och kysser honom. Dejon war i början litet arg, men blef så småningom mildare — Fruen war ännu intet nöjd med sig self, förän hon efter sitt tycke borde gjöra ännu mera emot mannens wilja, hon sätter sig då opp och

*) Insändt

och rider på hund, som owan derwid fastar henne af sig, och biter henne ett stort hål i armen. Hennes Råd skriker om hielp, man förbinder henne och hielper henne i fången.

Under det hon residerar i sin fång altererad och matt, kommer mannen hem och frågar försträckt hwad det felas Hans söta och lydiga hustru. Swarföre Tyrann! säger hon) skulle du förbjuda mig at gå til wår bandhund, jag tänkte wist aldrig derpå förut, men så snart jag hörde det war dig emot, så fick jag en sådan lust at kyssa och klappa honom, och slutligen rida på det wildjuret, då han bet mig så grymt.

Drängen som stod i samma rum winckade då til Herren, och berättade honom hela händelsen med tillägning at ju mera en ting förbjudes ju lystnare är en hustru derefter. Det berättas at den förnåma Herren prokterat hädanefter af denna lärdomen i anseendet til Sändrickarna.

— — — — —
 Ett kort Samtal emellan *Postern* *Hannunculus* och *Rannunculus*

Hann: Du will också min Graffskrift håda,
 Hwar rad, hwart ord du rider på!
Rann: Nej — dina vers kan ingen småda:
 Ty ingen klof lär dem förstå.

— — — — —
 No 71. utgives den 12 Maj eller nästa Wondag.

Stockholm, Tryckt hos *Commisarius P. A. Bredin*, 1783.

